

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) hangi ülke için hesaplanıyorsa o ülke sınırları kapsamında belli bir zaman dilimi içerisinde üretimi tamamlanmış nihai mal ve hizmetlerin herhangi bir para birimi cinsinden cari değerlerinin toplamını ifade etmektedir. GSYİH ülkeler tarafından 3 aylık periyotlar halinde hesaplanıp açıklanır.

GSYİH'nin hesaplanmasında üç farklı yöntem kullanılmaktadır. Bunlar harcamalar yöntemiyle hesaplama, üretim (katma değer) yöntemiyle hesaplama ve gelir yöntemiyle hesaplama. Harcamalar yöntemiyle hesaplama GSYİH; tüketici harcamaları, yatırım harcamaları, devletin yapmış olduğu harcamalar ve net ihracat (ihracat – ithalat) tutarlarının toplamından oluşur. Üretim (katma değer) yönteminde ise GSYİH, üretilen tüm mal ve hizmetlerdeki katma değerlerinin toplamına eşittir. GSYİH'nin hesaplanmasında kullanılan diğer bir yol olan gelir yönteminde ise herhangi bir ekonomide üretimi gerçekleştiren tüm paydaşlar tarafından elde edilmiş gelirler toplanmaktadır.

Gayrisafi Milli Hasıla

Gayrisafi Milli Hasıla (GSMH) ise GSYİH'den farklı olarak o ülke vatandaşlarının yurtiçinde veya yurtdışında fark etmeksizin gerçekleştirdiği toplam üretimin değeridir. GSMH'si hesaplanan ülke içerisinde bulunan yabancı paydaşların yapmış oldukları üretim hesaplamalara dahil edilmez. Bu yönüyle bakıldığında Gayrisafi Milli Hasıla, Gayrisafi Yurt İçi Hasıladan yabancı vatandaşların elde ettiği gelirlerin çıkarılıp ülke vatandaşlarının yurtdışından elde ettikleri gelirlerin eklenmesiyle hesaplanmaktadır. Bu yöntem GSYİH'e göre daha az kullanılmaktadır.

Reel ve Nominal Büyüme

Ekonomik büyüme, GSYİH'de bir önceki döneme göre gerçekleşen artışı ifade etmektedir. Ekonomik büyüme fiyatlardaki artış oranına göre düzeltilip düzeltilmemesi bakımından reel ve nominal büyüme olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Nominal büyüme bulunurken üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki artışlar diğer bir deyişle enflasyon farkları hesaplamalara dahil edilir. Reel büyümede ise GSYİH'deki artış enflasyon etkisinden arındırılmış şekilde hesaplanmaktadır. Genellikle ekonominin büyüme beklentisinde olduğu dönemlerde şirketlerin toplam çıktısının artacağı düşünüldüğünden borsa bundan olumlu etkilenir.

Kişi Başına Düşen Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

Bir ülkenin elde ettiği toplam GSYİH'nin o ülkenin nüfusuna bölünmesiyle kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıla hesaplanmaktadır. Kişi başına GSYİH, ülkelerin ekonomik verimliliğinin ve refahının yorumlanmasında kullanılan temel ölçütlerden birisidir. Gelişmiş ülkelerde genellikle daha yüksek kişi başı GSYİH görülmektedir. Eğer ülkelerin ekonomik büyüme oranları nüfus artışından daha yüksek gerçekleşiyorsa kişi başına düşen GSYİH

büyümesi de pozitif olacaktır. Nüfustaki artıştan daha düşük gerçekleşen ekonomik büyümede ise kişi başına düşen GSYİH büyümesi negatiftir.